APKLAUSOS APIE GALIMAS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO SRITIS MOLĖTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE REZULTATAI

Molėtų rajono savivaldybės Viešųjų ryšių ir informatikos skyrius, vykdydamas Molėtų rajono savivaldybės 2014–2016 metų korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą (1.1. priemonė) ir siekdamas nustatyti gyventojų nuomonę apie savivaldybės veiklos sritis, kuriose yra didelė tikimybė pasireikšti korupcijai, savivaldybės interneto svetainėje atliko anoniminę gyventojų apklausą. Tyrimas vyko nuo 2014-02-17 iki 2014-05-19. Tyrime dalyvavo 46 respondentai (41 atsakė į visus, 5 – į 1-3 anketos klausimus). Apklausos būdas – savivaldybės interneto svetainėje buvo pateikta 14 klausimų su atsakymų variantais.

Pateikiant atsakymų variantus buvo sudaryta galimybė pasirinkti kelis atsakymus, todėl bendras atsakymų į klausimą skaičius didesnis, nei respondentų skaičius, o procentinė išraiška atspindi dažnesnį vieno ar kito atsakymo pasirinkimą.

1. Ar Molėtų rajone yra korupcijos apraiškų?

Atsakė: 43

Pasitaiko pavienių atvejų privačiose įmonėse (7)	16.3 %
Pasitaiko pavienių atvejų valstybės įstaigose (20)	46.5 %
Pasitaiko pavienių atvejų Savivaldybėje ir jos padaliniuose (26)	60.5 %
Korupcija įsigalėjusi visose viešojo administravimo srityse (9)	20.9 %
Korupcija įsigalėjusi visame privačiame versle (6)	14 %
Korupcijos rajone nėra (2)	4.7 %

2. Kokios priežastys leidžia plisti korupcijai?

Atsakė: 41

Visuomenės aktyvumo stoka užkertant kelią korupcijai (9)	22 %
Per maži pareigūnų, biudžetinių įstaigų ir valstybės tarnautojų atlyginimai (8)	19.5 %
Per daug biurokratizuotos viešosios paslaugos (24)	58.5 %
Per didelės pareigūnų ir valstybės tarnautojų galios (24)	58.5 %
Korupcijos faktus sunku įrodyti, netobuli teisės aktai (13)	31.7 %
Kita (įrašykite) (4)	9.8 %

Papildomai įrašyta:
Piktnaudžiavimas tarnyba, kai vienam asmeniui išsprendžiamas klausimas, kitam ne (1);
Kenkėjiška rinkimų sistema – tik partinės šutvės (2);
Vagis reikia bausti (1).

3. Kam tenka atsakomybė dėl korupcijos paplitimo?

Atsakė: 40

Visiems rajono gyventojams (13)	32.5 %
Pareigūnams ir valstybės tarnautojams (22)	55 %
Biudžetinių įstaigų darbuotojams (12)	30 %
Verslininkams (6)	15 %
Teisėsaugos institucijoms (15)	37.5 %
Politikams (17)	42.5 %

4. Kur daugiausiai korupcijos apraiškų?	
Atsakė: 41	
Teismuose (8)	19.5 %
Policijoje (14)	34.1 %
Medicinos įstaigose (30)	73.2 %
Savivaldybės administracijoje ir jos padaliniuose (26)	63.4 %
Žemėtvarkos įstaigose (25)	61 %
Mokesčių inspekcijoje (3)	7.3 %
Švietimo įstaigose (6)	14.6 %
Žiniasklaidoje (5)	12.2 %
Versle (5)	12.2 %

5. Iš kur sužinojote apie galimybę pranešti apie korupcijos atvejį?	
Atsakė: 40	
Spaudos (15)	37.5 %
Radijo ir televizijos (12)	30 %
Savivaldybės interneto svetainės (17)	42.5 %
Draugų ir pažįstamų (6)	15 %
Nežinote, kur pranešti (9)	22.5 %

6. Ar praneštumėte apie korupcijos atvejį?	
Atsakė: 40	
Būtinai praneščiau (8)	20 %
Nepraneščiau (16)	40 %
Ko gero praneščiau (18)	45 %
Man nerūpi (2)	5 %

7. Ar liudytumėte teisme prieš korumpuotą asmenį?	
Atsakė: 39	
Liudyčiau (13)	33.3 %
Neliudyčiau (8)	20.5 %
Galbūt liudyčiau (18)	46.2 %

8. Ar teko neoficialiai mokėti pareigūnui, valstybės tarnautojui, politikui, verslininkui?	
Atsakė: 36	
Pareigūnui (13)	36.1 %
Valstybės tarnautojui (21)	58.3 %
Politikui (3)	8.3 %
Verslininkui (0)	0 %
Neteko niekam mokėti neoficialiai (10)	27.8 %

9. Kokio lygio asmeniui teko mokėti neoficialiai, duoti dovanų, atsiskaityti už paslaugas? (jei ne - klausimą praleiskite)	
Atsakė: 26	
Vadovui (4)	15.4 %
Pavaduotojui (2)	7.7 %
Padalinio vadovui (11)	42.3 %
Eiliniam pareigūnui ar tarnautojui (19)	73.1 %
Politikui (3)	11.5 %

10. Kokiomis aplinkybėmis nutarėte neoficialiai atsilyginti? (jei tokio atvejo nebuvo - klausimą praleiskite)	
Atsakė: 29	
Savo iniciatyva (1)	3.4 %
Gavote netiesioginę užuominą (16)	55.2 %
Buvote tiesiai paprašyti (7)	24.1 %
Girdėjote iš kitų, jog reikia (17)	58.6 %

11. Ar neoficialus mokėjimas padėjo išspręsti problemą?	
Atsakė: 29	
Visiškai išsprendė (12)	41.4 %
Iš dalies išsprendė (16)	55.2 %
Visiškai nepadėjo (2)	6.9 %

12. Ar ateityje neoficialiai mokėtumėte?	
Atsakė: 38	
Tikrai mokėčiau (5)	13.2 %
Tikrai nemokėčiau (11)	28.9 %
Sunku pasakyti (22)	57.9 %

13. Jūsų nuomone, kuriuose savivaldybės padaliniuose labiausiai paplitęs neoficialus atsiskaitymas?	
Atsakė: 40	
Bendrajame skyriuje (5)	12.5 %
Teisės skyriuje (1)	2.5 %
Architektūros ir teritorijų planavimo skyriuje (26)	65 %
Turto skyriuje (5)	12.5 %
Finansų skyriuje (2)	5 %
Socialinės paramos skyriuje (4)	10 %
Žemės ūkio skyriuje (10)	25 %
Strateginio planavimo ir investicijų skyriuje (3)	7.5 %
Viešųjų pirkimų skyriuje (9)	22.5 %
Kultūros ir švietimo skyriuje (1)	2.5 %
Vaiko teisių apsaugos skyriuje (0)	0 %
Statybos ir vietinio ūkio skyriuje (8)	20 %
Centralizuotame vidaus audito skyriuje (0)	0 %
Viešųjų ryšių ir informatikos skyriuje (0)	0 %
Buhalterinės apskaitos skyriuje (1)	2.5 %
Civilinės metrikacijos skyriuje (0)	0 %
Seniūnijose (13)	32.5 %
Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyboje (0)	0 %
Savivaldybės taryboje (8)	20 %

14. Jūsų nuomone, kuriose savivaldybės įstaigose ir įmonėse labiausiai paplitęs neoficialus atsiskaitymas?	
Atsakė: 34	
Kultūros centre (2)	5.9 %
Viešojoje bibliotekoje (0)	0 %
Muziejuje (1)	2.9 %
Turizmo ir verslo informacijos centre (0)	0 %
Pirminės sveikatos priežiūros centre (24)	70.6 %
Šeimos sveikatos centre (7)	20.6 %
Greitosios medicinos pagalbos centre (8)	23.5 %
Ligoninėje (29)	85.3 %
Giedraičių ambulatorijoje (2)	5.9 %
Suginčių BPG kabinete (5)	14.7 %
UAB "Molėtų šiluma" (1)	2.9 %
UAB "Molėtų vanduo" (5)	14.7 %
UAB Molėtų autobusų parke (0)	0 %
UAB "Molėtų švara" (5)	14.7 %
Socialinės paramos centre (2)	5.9 %
Alantos senelių namuose (4)	11.8 %
Molėtų vaikų savarankiško gyvenimo namuose (1)	2.9 %
Mokyklose (3)	8.8 %
Vaikų darželiuose (2)	5.9 %
Menų mokykloje (1)	2.9 %
Kijėlių ugdymo centre (1)	2.9 %
Ugniagesių tarnyboje (0)	0 %
Kūno kultūros ir sporto centre (0)	0 %

Apibendrinimas

Didelė dalis respondentų mano, jog korupcija aptinkama visose viešojo administravimo ir su viešomis paslaugomis susijusiose srityse, o daugiausiai jos apraiškų sveikatos apsaugoje 73,3 %, savivaldoje 63,4% ir žemėtvarkoje 61% . Vertindami korupcijos apraiškų sistemiškumą, 20,9% mano, jog korupcija įsigalėjusi visame viešajame sektoriuje, pavienių atvejų apraiškas Savivaldybėje ir jos padaliniuose nurodo 60,5%, valstybinėse įstaigose – 46,5%. 4,7% atsakė, jog korupcijos Molėtų rajone nėra, 16,3% mano, jog pavienių atvejų pasitaiko ir privačiose įmonėse. Pagrindinės priežastys – per daug biurokratizuotos viešosios paslaugos (58,5%), per didelės pareigūnų ir valstybės tarnautojų galios (58,5%), taip pat svarbia priežastimi laikomi netobuli teisės aktai (31,7 %) ir visuomenės aktyvumo stoka (22%). Respondentų manymu, didžiausia atsakomybė dėl korupcijos paplitimo tenka pareigūnams ir valstybės tarnautojams (55%), politikams (42,5%), teisėsaugos institucijoms (37,5%). 34,5% apklaustųjų mano, jog už tai atsakingi visi rajono gyventojai.

Apklausos dalyviai nurodė, jog pagrindinę informaciją apie galimybę veikti prieš korumpuotus asmenis, gauna iš savivaldybės interneto svetainės (42,5 %), spaudos (37,5 %) radijo ir televizijos (30 %), o 22,5% nežino, kur ir kam galėtų pranešti apie korupciją. Gyventojų nusiteikimas priešintis korupcijai nėra kategoriškas - praneštų apie korupcijos atvejį 20 % , 45 % abejoja, prieš tai pasvarstytų – „ko gero praneščiau“, o 40 % korupciją toleruoja ir apie jos apraiškas nutylėtų. 33,3 % liudytų teisme, 46,2 dėl to neapsisprendę, o 20,5 % pasisakė, jog teisme neliudytų.

Dauguma respondentų (58,3 %) nurodė, jog teko duoti kyšių ar kitaip neteisėtai atsilyginti valstybės tarnautojui, 36,1 % - pareigūnui), 27,8% teigė, neoficialiai niekam nemokėję.

58,6% davusių kyšį nurodė, jog buvo girdėję iš kitų, jog atsilyginti reikia, 55,2% gavo netiesioginę užuominą, 24,1 % nurodo buvo tiesiai paprašyti, 3,4 % veikė savo iniciatyva. Dauguma atvejų neoficialus atsilyginimas padėjo visiškai arba iš dalies išspręsti problemas, 6,9 % nurodė, jog tai buvo visiškai neveiksminga. 13,2 % respondentų pasiryžę ir toliau neoficialiai atsilyginti.

Apklausos dalyviai mano, jog iš savivaldybės padalinių didžiausia korupcijos apraiškų grėsmė yra tuose, kurie susiję su leidimų išdavimu statyboms, jų priežiūra, lėšomis, tiesiogine investicine veikla ir turto valdymu – Architektūros ir teritorijų planavimo 65 %, Viešųjų pirkimų 22,5%, Statybos ir vietinio ūkio (20 %) skyriuose. Taip pat nemaža dalis nurodo Žemės ūkio skyrių (25 %), seniūnijas (32,5 %).

Iš savivaldybės įstaigų ir įmonių, respondentų nuomone, didžiausia korupcijos apraiškų galimybė išlieka sveikatos priežiūros įstaigose: ligoninei tenka 85,3%, Pirminės sveikatos priežiūros centrui – 70,6%, Greitosios medicinos pagalbos centrui – 23,5%. Šeimos sveikatos centrui – 20,6% visų atsakymų. Daugiau nei 10 % respondentų paminėjo Suginčių BPG kabinetą, UAB „Molėtų vanduo“, UAB „Molėtų švara“, Alantos senelių namus.

Apklausoje dalyvavo 46 respondentai, tai yra apie 2 proc. rajono gyventojų.

Kadangi trečdalis respondentų nurodė patys nesusidūrę su korupcijos apraiškomis, apklausos rezultatai gali būti vertinami, kaip bendrosios gyventojų nuomonės tendencijos, veikiamos įvairių informacijos šaltinių. Dažniausiai pasikartojantys atsakymai verti atidesnio Korupcijos prevencijos komisijos dėmesio rengiant tolesnės veiklos programas ir priemones.

Viešųjų ryšių ir informatikos skyrius